

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan Tapani Mäkisen puheenvuoro

Kaupunginvaltuusto 16.11.2015

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut

Kaupunginhallitus käsitteli kaupunginjohtajan budjettiesitystä kuten se on käsitellyt vuodesta 2012 eli talous- ja velkaohjelman osoittamalla ladulla kulkien. Kaupunginhallituksessa tehtiin työtä erinomaisen hyvässä hengessä. Me olemme Vantaalla löytäneet jo vuosia sitten hyvä vantaalainen tapa tehdä yhteistyötä luottamushenkilöiden kesken ja henkilökohtaisesti koen tuon hyvän yhteishengen löytyvän aina erityisesti kaupunginhallituksen neuvotteluissa. Toki se näkyy läpi vuoden, mutta erityisesti ajallisesti ja intensiteetiltään tiiviissä neuvotteluissa löytyvät erilaiset vivahteet yhteistyössä. Olemme kunnioittaneet toistemme näkemyksiä ja antaneet mahdollisuuden jokaiselle ryhmälle selvittää asioita, saada lisäinformaatiota virkamiehiltä ja aikaa keskustella poliittisten ryhmien välillä. Neuvotteluissa korostuu myös vantaalainen ominaispiirre eli luottamushenkilöiden ja virkamiesten hyvä yhteistyö.

Meillä on hyvä valmistelu, johon voi luottaa ja haluan tässä yhteydessä kaupunginjohtajan välityksellä koko virkamieskuntaa siitä kiittää. Kaikki lisäinformaatio, jota on toivottu, se on myös ajallaan saatu. Näistä lähtökohdista kaupunginhallitus kävi omaa budjettikokousta läpi. Meillä oli kohtuullisen paljon muutosesityksiä, jotka niputettiin aihepiireittäin ja osittain myös hyväksyttiin. Toki myös äänestimme, mutta nämäkin aiheet olivat varsin selkeitä kokonaisuuksia. Nostaisin esille muun muassa yhden asian, johon kaupunginhallitus kiinnitti erityisen suurta huomiota -koulujen sisäilmaan liittyvät kysymykset. Näin ollen budjetti pitää myös sisällään varautumista koulujen sisäilmakorjauksiin, mutta esimerkiksi Hämeenkylässä koulun osalta haluttiin kirjata vähän nopeampaa toimintatapaa. Tämän osalta ensi kevään kuluessa pyritään löytämään ratkaisu sisäilmaongelmista poispääsemiseksi.

Samalla tavalla kaupunginhallitus kiinnitti huomiota siihen, että perusopetukseen satsataan Vantaalla samalla voluumilla kuin tähänkin saakka valtion tukien menettämisestä huolimatta. Varhaiskasvatus oli huomion keskipisteenä myös kaupunginhallituksen kokouksessa, meillä on kaupunginjohtajan budjettiesitys, jossa viitataan esimerkiksi varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen asetuksen muutokseen sekä lainsäädännön muutokseen koskien subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamiseen. Subjektiivisen varhaiskasvatuksen rajaaminen aiheutti kaupunginhallituksessa äänestyksen, kaupunginjohtajan esitys voitti tiukan äänestyksen jälkeen 9-8. Olen ymmärtänyt, että eri ryhmät ovat tähän asiaan liittyen tekemässä esityksiä myös tässä kokouksessa, mutta myös muun muassa ryhmäkokoihin liittyvät kysymykset saattavat tulla tässä kokouksessa muuttumaan.

Arvoisa puheenjohtaja

Haluaisin yleisellä tasolla kiinnittää huomiota vallitseviin tilanteisiin, meillä on paljon tekijöitä, jotka vaikuttavat Vantaan kaupungin talouteen. Ensinnäkin yleinen taloudellinen tilanne, vaikka olemmekin toteuttaneet talous- ja velkaohjelmaa, olemme myöntämässä ääneen sen, että asetetut tavoitteet siirtyvät. Yleisen taloudellisen tilanteen huomioon ottaen se on inhimillistä. Työttömyyden lisääntyminen ja sen kautta tulevat inhimilliset ongelmat perheissä, lisääntyvät menot myös kaupungille erilaisina palvelujen lisääntymisinä vaikuttavat kaupungin kulu- mutta myös erityisesti tulopuoleen. Näin ollen olemme joutuneet tekemään kohtuullisesti töitä sekä valmistelun että päättäjien osalta asiaan reagoimiseksi ja samalla hyvien palvelujen varmistamiseksi. Väestö ikääntyy ja ennusteet ikääntyneen väestön määrästä

vuoteen 2040 mennessä laittavat meidät varmasti miettimään, miten palvelut pystytään tarjoamaan parhain päin.

Kaupungistuminen ilmiönä on ollut Vantaalla jatkuva prosessi. Vantaalla on ollut suuria kasvuvuosia, mutta pääsääntöisesti kasvu on ollut tasaista. Kaupunki kasvaa jatkuvasti, likipitään 3000 asukkaalla vuodessa, onneksi olemme alueella, joka sijaitsee ehkä logistisesti parhaimmalla paikalla Suomessa, joka takaa meille sen, että työpaikkojen määrä on pysynyt hyvänä. Tämä kuitenkin aiheuttaa sen, että asuntojen määrä on kasvatettava. Vantaa on reagoinut kohtuullisen hyvin, mutta kaavoitusta tulee jatkossakin lisätä, kuten olemme siihen sitoutuneetkin.

Arvoisa puheenjohtaja

Totean vielä ääneen yhden kokonaisuuden, johon Vantaa on valmistautumassa. Valtioneuvosto on keskuudessaan ratkaissut Soteen ja itsehallintoalueisiin liittyvät keskeisimmät kipupisteensä. Sotealueita tulee 15 ja itsehallintoalueita 18. Vantaalla olemme käyneet keskustelua siitä, että valmistaudumme osaltamme tilanteeseen. Vuonna 2019 itsehallintoalueet ottavat oman vastuunsa, jotka pitävät sisällään esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimen siirtymisen Vantaan kaupungin järjestämisvastuulta itsehallintoalueelle. Tämä tarkoittaa tietenkin sitä, että kaupungin tapa toimia palveluntuotantonäkökulmasta, mutta myös kaupungin volyymi muuttuu oleellisesti. Budjetista häviää puolet, ja Vantaan täytyy osaltaan valmistautua tähän muutokseen. Uusi kunta -keskustelu on ollut käynnissä jo muutaman vuoden ja vuodenvaihteen jälkeen käynnistetään luottamushenkilöistä koostuva toimikunta, joka tulee pohtimaan valtuustokauden vaihdokseen liittyvää toimintaa, mutta myös kaupungin johtamisjärjestelmää kokonaisuutena ja sitä miten nämä itsehallintoalueisiin liittyvät muutokset tulevat vaikuttamaan Vantaaseen. Keväällä 2017 käydään vaalit eli vielä menemme muutaman vuoden vanhalla perinteisellä Vantaalla, mutta sen jälkeen muuttuu aika hurjasti julkisen palvelujen järjestäminen ja Vantaan kaupungin toimintojen järjestäminen.

Arvoisa puheenjohtaja, itsehallintoalueista toteaisin vielä, että muutama vuosi sitten samassa paikassa sanoin, että näyttää siltä että sote tulee ja tuo tullessaan vaalit ja verotusoikeuden. Itsehallintoalueiden rahoituksen järjestäminen on vielä pohdinnassa. Kun kävimme aiemmin keskustelua Vantaatakin koskettavasta mahdollisesta metropolihallinnon tulemisesta, suurin kipupiste valmistelun yhteydessä oli se, että vaalit on, mutta ei verotusoikeutta. Siihen liittyvät kysymykset aika pitkälti metropolihallinnon kaatoivatkin. Sanon tämän ääneen siksi, että itsehallintoalueet tulevat olemaan autonomisia, vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden johtamia ja heillä täytyy olla johtamiseensa tietenkin edellytykset. Jos vantaalaiset päättäjät katsovat puhtaasti pääkaupunkiseudun kehittämisen näkökulmasta asiaa, voisi ajatella, että yksi pääkaupunkiseudun kunnista, vaikkapa jollakin muulla kunnalla varustettuna, voisi olla varsin varteenotettava kokonaisuus itsehallintoalueeksi. Onko se, että olemme osa 1,6 miljoonan asukkaan itsehallintoaluetta, jolla on 70 000-80 000 työntekijää, pääkaupunkiseudun näkökulmasta paras mahdollinen tilanne, mutta kun asiaa nyt valmistellaan, niin on hyvä pohtia asioita niistä näkökulmista, joista niitä ei ole vielä koskaan aiemmin pohdittu tai ääneen sanottu.

Arvoisa puheenjohtaja, haluan vielä kiittää kaikkia luottamushenkilöitä hyvästä yhteistyöstä ja kaikkia virkamiehiä hyvästä valmistelusta.